

67-72-139/1

17.09.2021

До спеціалізованої вченої ради Д 35.052.19
у Національному університеті
«Львівська політехніка»

вул. Степана Бандери, 12,
79000, м. Львів

В І Д Г У К

**офіційного опонента – в.о. завідувача кафедри адміністративного та
фінансового права Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
доктора юридичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки
Кузьменко Оксани Володимирівни
на дисертацію Комарницької Ірини Іванівни
на тему «Профілактика правопорушень у фінансово-економічній сфері
засобами адміністративного права», поданої на здобуття наукового
ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю – 12.00.07 –
адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право**

Дисертаційне дослідження І.І. Комарницької стосується вирішення важливого наукового завдання щодо комплексного аналізу профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері в Україні, визначення проблем її організації та реалізації, шляхів їхнього подолання засобами адміністративного права.

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

Фінансово-економічні трансформації, що відбуваються в Україні впродовж останнього десятиліття, справляють вагомий вплив на суспільні відносини, що стосуються формування та використання фондів фінансових ресурсів та фінансових активів держави, реалізації публічно-правових послуг фінансово-економічного характеру, здійснення державою її функцій у сфері забезпечення функціонування системи суспільного виробництва, розподілу й обміну отриманими продуктами задля задоволення матеріальних потреб суспільства та, водночас, урізноманітнюють деліктні прояви, які їх стосуються. Потреба посилення протидії цим правопорушенням зумовлює

необхідність удосконалення адміністративно-правових засобів профілактики таких деліктів, оновлення адміністративно-правового забезпечення профілактичної діяльності органів публічного управління, які її реалізують.

Це необхідна умова вирішення завдань фінансово-економічного характеру, що стоять перед державою.

Вітчизняні дослідження, що стосуються протидії фінансово-економічним проступкам в Україні, здебільшого, стосуються карального аспекту протидії таким деліктам. Вони присвячені питанню накладення адміністративних та фінансових стягнень до правопорушників в окресленій сфері. Водночас надалі є вкрай мало наукових праць, присвячених питанню профілактики таких деліктів, пошуку ефективних засобів попередження та припинення таких протиправних діянь.

У сучасних умовах трансформації публічно-правових інституцій, з огляду на розвиток науково-технічного супроводу фінансово-економічних процесів, активну діджиталізацію процедур адміністрування фінансово-економічних операцій, використання потенціалу інформаційних технологій в процесі профілактики деліктів фінансово-економічного характеру та розширенням сфер публічно-сервісного діяльності органів публічного управління, сформувалася необхідність перегляду сучасних адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері.

З огляду на зазначене, слід визнати доречність та виправданість обрання здобувачкою теми дисертаційного дослідження. Вона дала змогу представити у дисертаційній роботі широкий спектр питань, що стосуються правових гарантій фінансово-економічної системи держави, сучасних нормативно-правових інструментів, як субстанційних правових явищ, що дозволяють суб'єктам фінансового контролю, правоохоронним та іншим органам, представникам громадськості протидіяти правопорушенням фінансово-економічного характеру. Тому обраний напрям наукового пошуку, безперечно, заслуговує особливої уваги представників сучасної адміністративно-правової науки.

Актуальність теми дисертаційної роботи І. І. Комарницької засвідчується її відповідністю положенням Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 р. № 2623-III, Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 р., схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474, Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» № 722/2019 від 30 вересня 2019 року. Дисертаційна робота спрямована на втілення пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016-2020 рр., ухвалених Національною академією правових наук України 03 березня 2016 р., реалізацію наукового напрямку Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка»: «Правові, психологічні та інформаційні проблеми розвитку державності в Україні», схваленого Вченою радою Національного університету «Львівська політехніка» від 24 червня 2014 р. (протокол № 5).

Актуальності дисертаційній роботі надає широкий перелік досліджуваних дисертанткою питань, теоретична та практична цінність отриманих результатів. Нею визначаються і послідовно вирішуються важливі завдання, зокрема сформовано наукознавче підґрунтя дослідження профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права та методологію цього дослідження, його понятійно-категоріальний апарат, схарактеризовано систему правопорушень у фінансово-економічній сфері в Україні, визначено поняття та особливості профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері та адміністративно-правові засади її реалізації, правову природу адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, складових системи цих засобів. Особлива увага дисертантки присвячена встановленню змісту та особливостей адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у фінансовій

сфері (щодо правопорушень у бюджетній, податковій, митній, банківській сферах), адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері (щодо правопорушень у сфері промисловості, будівництва та використання паливно-енергетичних ресурсів; у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг та підприємницькій діяльності; правопорушень, що посягають на власність; адміністративних деліктів у сільському господарстві).

У результаті опрацювання значного обсягу нормативно-правових актів, наукових праць з теорії права, спеціальної адміністративно-правової літератури, досліджень в галузі фінансового, кримінального права, авторкою ідентифіковано сучасні проблеми профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права та шляхи їх подолання, напрями використання іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері.

Окреслена проблематика в заявленому обсязі не була предметом наукового дослідження, не підлягала комплексному аналізу в Україні. Тому дисертацію І.І. Комарницької слід визнати вкрай актуальною, ґрунтовною, такою, що відповідає потребам розвитку фінансово-економічних відносин, виконаною в контексті розвитку адміністративно-правової науки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації засвідчується раціональною, логічною, обґрунтованою структурою дисертаційної роботи, що відображає основні аспекти профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права, кількісним та якісним виміром джерельної, емпіричної основи дисертаційного дослідження, використанням широкого методологічного інструментарію, різносторонністю аналізу сучасних тенденцій розвитку фінансово-економічної сфери, проблем профілактики правопорушень фінансово-економічного характеру засобами адміністративного права, комплексністю опрацювання наукових підходів до окреслених у дисертаційній роботі питань.

Методологічну основу наукової роботи становить широкий перелік філософсько-світоглядних, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів, зокрема: методів аналізу, синтезу, діалектичний, історико-правовий, системно-структурний, логіко-семантичний, функціональний, формально-логічний, метод класифікації, статистичний, соціологічний, порівняльно-правовий методи, загальні логічні прийоми дедукції, індукції, моделювання. Їх використання стало запорукою обґрунтування та конкретизації предмета дослідження, дозволило здійснити належне обґрунтування основних положень дисертації.

Для обґрунтування наукових положень і висновків І. І. Комарницька опрацювала значний обсяг чинного законодавства, провела ґрунтовний науковий аналіз праць вітчизняних та зарубіжних учених. Історіографічна компонента наукознавчої основи дослідження, представлена в дисертаційному дослідженні І. І. Комарницької, є віддзеркаленням процесу зародження і нагромадження наукових знань щодо фінансово-економічних трансформацій в державі на шляху посилення захисту фінансово-економічних інтересів держави та суспільства. Наукові публікації, опрацьовані авторкою при підготовці дисертаційної роботи, стосуються дефініювання та визначення основних характеристик фінансово-економічної безпеки держави та її основних складових (фінансової та економічної безпеки); аналізу окремих підсистем фінансово-економічної сфери (бюджетної, податкової, тощо); загальнотеоретичного визначення профілактики адміністративних деліктів та профілактики адміністративних правопорушень фінансово-економічного характеру; визначення правової природи та здійснення правової характеристики окремих адміністративних деліктів у фінансово-економічній сфері, визначення їх складу; аналізу змісту профілактики адміністративних правопорушень та специфіки заходів профілактичного впливу на суспільні відносини у фінансово-економічній сфері; діяльності суб'єктів, наділених можливістю реалізовувати заходи

профілактичного впливу у фінансово-економічній сфері, теоретико-правовим підходам до визначення сутності фінансового контролю та ін.

З огляду на опрацювання такого значного обсягу джерельної бази, емпіричну основу, І. І. Комарницькій вдалося вирішити низку наукових проблем щодо організації та реалізації профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері, ідентифікувати шляхи їхнього подолання засобами адміністративного права, відобразити теоретичний та практичний контекст досліджуваних проблем.

Обґрунтуванню практичного аспекту вирішення окреслених в роботі проблем профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері слугувала розробка дисертанткою зміни до частини першої ст. 4 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1207-VII, частини першої ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, частини 29 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 227. Вони стосуються розширення завдань Бюро економічної безпеки України, зокрема доповнення їх обов'язком розроблення автоматизованих інформаційних систем і техніко-програмних засобів з метою отримання інформації про рівень економічної безпеки, ідентифікації фактичних відхилень від граничних значень індикаторів економічної безпеки, виявлення злочинів та адміністративних правопорушень у сфері економіки, причин і умов їх вчинення; забезпечення економічної безпеки держави за допомогою профілактики адміністративних правопорушень, причин і умов їх вчинення; забезпечення координації, узгодження профілактичної діяльності у сфері економіки, комунікаційних зв'язків з органами державної влади, місцевого самоврядування, контролюючими та правоохоронними органами з метою виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень у сфері економіки, причин і умов їх вчинення, напрацювання способів їх мінімізації та усунення. Цілком обґрунтованими слід вважати пропозиції щодо

розширення превентивних заходів, що застосовуються Національною поліцією задля посилення профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері, профілактичних повноважень Державної митної служби України.

Робота відзначається методичною і концептуальною цілісністю, гармонійність наукового викладу, вдалим формулювання висновків.

Запорукою обґрунтованості та комплексності дисертаційної роботи є представлення іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері. Нею, цілком виправдано, стверджується, що удосконалення адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері повинно стати результатом визначення та адаптації в Україні кращого досвіду функціонування органів публічного управління у фінансово-економічній сфері зарубіжних країн.

Структура дисертаційної роботи відзначається оптимальністю, комплексністю розгляду основних аспектів проблеми профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права у заявленому обсязі. Вона охоплює анотацію, вступ, п'ять розділів, які містять 19 підрозділів, висновки, список використаних джерел та додатки.

Окреслена структура дисертаційної роботи та її зміст відповідають меті та завданням наукового пошуку.

У вступі до роботи обґрунтовано актуальність теми дисертації, зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, визначено мету, завдання роботи, об'єкт, предмет та інші загальні характеристики роботи.

У першому розділі дисертанткою представлено наукознавче підґрунтя, методологію дослідження профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права, понятійно-категоріальний апарат сфери профілактики означених деліктів.

Зміст другого розділу дисертаційної роботи стосується комплексного висвітлення адміністративно-правових засад профілактики правопорушень у

фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права. У ньому представлено систему правопорушень у фінансово-економічній сфері в Україні, відображено поняття, особливості профілактики правопорушень фінансово-економічного характеру та адміністративно-правові засади й засоби її реалізації, здійснено правову характеристику суб'єктів її здійснення та адміністративно-правові засади їхньої діяльності.

У третьому розділі представлено результати адміністративно-правового аналізу засобів профілактики правопорушень у фінансовій сфері, охарактеризовано систему адміністративно-правових засобів профілактики цих правопорушень, її особливості, представлено розгорнутий аналіз профілактики правопорушень у бюджетній, податковій, митній, банківській сфері засобами адміністративного права. І. І. Комарницькою, слушно, зазначено, що адміністративно-правові засоби профілактики правопорушень у фінансовій сфері є системою субстанційних і діяльнісних правові явищ, за допомогою яких суб'єкти фінансового контролю, правоохоронні та інші органи, громадяни, їхні об'єднання та інші суб'єкти протидії правопорушенням фінансового характеру, встановлюють причини і умови вчинення проступків у фінансовій сфері, нейтралізують фактори, що детермінують деліктну поведінку, здійснюють попереджувальний вплив задля запобігання вчиненню податкових, бюджетних правопорушень, правопорушення у банківській сфері, фінансових правопорушень у митній сфері та інших фінансових проступків.

У четвертому розділі відображено специфіку профілактики правопорушень у економічній сфері, засобів її реалізації. Авторка присвятила особливу увагу різновидам профілактики правопорушень у економічній сфері, їхнім особливостям, суб'єктам реалізації та проблемам втілення в життя. Переконливим є твердження І. І. Комарницької, що найбільш вагомими засобами профілактики адміністративних правопорушень у економічній сфері є засоби-норми, індивідуальні рішення суб'єктів публічної влади, діяльнісні засоби, пов'язані з активною діяльністю щодо

попередження, припинення деліктної поведінки, усунення чинників, що її зумовлюють, нейтралізації причин та умов її здійснення, ліквідації передумов до їх повторення.

Слід відзначити зміст та практичну цінність результатів дослідження, представлених дисертанткою у п'ятому розділі дисертаційного дослідження. Зокрема нею визначено сучасні проблеми профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права та шляхи їх подолання, деталізовано напрями використання іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень фінансово-економічного характеру.

Заслужують схвалення і підтримки обґрунтовані автором твердження, що вирішенню проблем профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері повинно слугувати прийняття низки нормативно-правових актів, серед яких Закон України «Про профілактику правопорушень в Україні» та Концепція реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері на найближчих п'ять років. Прийняття Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері на наступні п'ять років дало б змогу конкретизувати систему засобів, способів профілактики правопорушень фінансово-економічного характеру та суб'єктів її реалізації в нових соціально-економічних та політичних умовах, з огляду на ризики та загрози нового типу. Слід погодитися з думкою, що у цьому програмному документі державою доцільно ідентифікувати основні ризики та загрози фінансово-економічного характеру, особливо нові, пов'язані з розвитком економіки, науково-технічним прогресом та комп'ютеризацією більшості фінансово-економічних процесів, ті, що зумовлені з фінансово-економічним аспектом протистояння з іншими державами на тлі проведення ООС, визначити суб'єктів профілактичного впливу, засоби його здійснення, шляхи та способи нейтралізації причин вчинення цих деліктів.

Зміст представленої роботи засвідчує глибоке розуміння дисертанткою основних аспектів організації та реалізації адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, вміння робити науково-обґрунтовані висновки, компетентність авторки щодо основних аспектів досліджуваної проблеми.

Дисертацію завершують обґрунтовані, логічні, засновані на всьому попередньо викладеному матеріалі висновки.

Структура дисертації слугує відображенню основних теоретичних та практичних аспектів проблеми профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, сприяє висвітленню предмету дисертаційної роботи, досягненню мети та завдань дисертаційного дослідження, є свідченням теоретичної та практичної значущості досліджуваних питань та отриманих наукових результатів.

Достовірність та новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Достовірність та новизна положень дисертації забезпечена представленням авторських підходів, власних суджень, розробок, проектів пропозицій щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів, обраним методологічним інструментарієм, широким діапазоном опрацьованих наукових джерел, нормативно-правових актів, статистичної та емпіричної основи. За результатами здійсненого дослідження сформовано низку нових теоретичних та практичних положень, висновків та пропозицій.

У дисертаційному дослідженні представлено низку достовірних наукових положень, висновків та рекомендацій, що, водночас, відзначаються науковою новизною, відображають авторський підхід дисертантки до їх формування. Достовірності цим положенням додає використання в процесі їхнього обґрунтування широкої емпіричної основи, статистичних даних, результатів анкетування громадян та посадових осіб за темою дисертації. Використання належних методологічних підходів у проведенні дослідження також є підтвердженням достовірності наукових положень, висновків та результатів, викладених у дисертації.

Наукова новизна притаманна усім розділам дисертації І.І. Комарницької.

Зокрема відзначаються науковою новизною авторський підхід дисертантки до визначення понять «профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері», «адміністративно-правові засоби профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері», ідентифікація нових тенденцій трансформації адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері, пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1207-VII, частини першої ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, частини 29 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 227, розробки Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері на наступні п'ять років задля підвищення ефективності профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері.

Науковою новизною вирізняється прагнення дисертанта класифікувати правопорушення у фінансово-економічній сфері, обґрунтувати потребу інституційних змін в системі органів публічного управління, що є суб'єктами профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері, визначити шляхи удосконалення процедур управління якістю заходів державного фінансового контролю та функціональної спроможності суб'єктів їх реалізації, тощо.

Слід відзначити намагання автора систематизувати наявні проблеми профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права. Вони авторкою представлені кількома блоками, серед яких недоліки сучасної фінансово-економічної системи, різноманіття ризиків щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки держави, динамічність їх змін; недосконалість нормативно-правової основи здійснення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, відсутність уніфікованих нормативно-правових актів, що визначали б

особливості правових засад, завдань, видів і порядку ведення профілактичної роботи щодо фінансово-економічних деліктів; недоліки функціонування суб'єктів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, координації, узгодження їх профілактичної діяльності, комунікаційних зв'язків з органами державної влади, місцевого самоврядування, контролюючими та правоохоронними органами; недостатнє залучення до профілактики таких правопорушень представників суб'єктів господарювання, громадських організацій та громадян (с. 380-381).

Слід відзначити вміння І. І. Комарницької аргументувати нові підходи до вирішення зазначених практичних проблем з огляду на можливості апробації іноземного досвіду адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері. Авторкою, виправдано, констатується, що удосконалення адміністративно-правового забезпечення профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері повинно стати результатом визначення та адаптації кращого досвіду функціонування органів публічного управління у фінансово-економічній сфері зарубіжних країн (383-384).

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів дослідження засвідчується широким представленням у роботі низки теоретичних положень, зокрема представлено теоретико-правові положення щодо змісту категорій «економічна безпека», «фінансова безпека», «фінансова сфера», «економічна сфера», «адміністративне правопорушення», «профілактика правопорушень», «профілактика адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері», «адміністративно-правові засоби профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері». Авторкою представлено власний підхід до дефініювання та виокремлення різновидів адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері,

Практичній спрямованості дисертаційної роботи слугує

обґрунтування пропозиції щодо розроблення Закону України «Про профілактику правопорушень в Україні» з метою підвищення ефективності профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, обґрунтування потреби удосконалення процедур управління якістю заходів державного фінансового контролю та функціональної спроможності суб'єктів їх реалізації, пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1207-VII, частини першої ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року № 580-VIII, частини 29 пункту 4 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 227, розробки Концепції реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері на наступні п'ять років.

Практичну цінність представленої дисертаційної роботи засвідчують наявні акти впровадження результатів дисертаційного дослідження. Зокрема, результати, положення, висновки, пропозиції відзначаються науково-теоретичним і практичним значенням й можливістю використання у науково-дослідній сфері – задля наукового обґрунтування напрямів удосконалення профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження Львівського інституту ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від 16.08.2021 р.); навчальному процесі – задля удосконалення викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність» та з метою підготовки підручників, посібників, методичних рекомендацій, викладання лекційного матеріалу та проведення семінарських занять з цих навчальних дисциплін (довідка про використання в навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка» результатів дисертаційного дослідження від 26.08.2021 р. № 67-01-1504; акт впровадження результатів дисертації Львівського державного університету внутрішніх справ від 20.08.2021 р. № 42); правотворчій сфері –

для покращення нормативно-правової основи профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері; правозастосовній діяльності – для покращення практичної діяльності суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження Управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції у Львівській області від 26.08.2021 р. № 1506/15/01-21; довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження Кам'янка-Бузького районного суду Львівської області від 19.08.2021 р. № 01-28/3/2021).

Апробація результатів дослідження. Основні наукові результати дисертаційної роботи І. І. Комарницької повною мірою відображені в опублікованих працях авторки та представлені у 38 наукових публікаціях авторки, з них 3 – монографії, 2 – статті Web of Science, 19 статей у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, а також 14 тезах доповідей на конференціях та інших науково-практичних заходах, які констатують апробацію результатів дисертації. Вони повністю відображають основні результати дисертаційного дослідження.

Дисертаційна робота є результатом самостійної роботи, положення і висновки, в ній представлені, отримані авторкою особисто як результат власних наукових досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Водночас, позитивно оцінюючи рецензовану роботу, наголошуючи на її теоретичній та практичній цінності, слід вказати на наявність окремих положень, що носять дискусійний характер і потребують обґрунтування.

1) Формулюючи положення наукової новизни, дисертантка зазначила, що нею з'ясовано нові тенденції трансформації адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері (с. 32). Безумовно, в роботі висвітлюються сучасні зміни у фінансово-економічній сфері та щодо адміністративно-правових засобів впливу,

проте, систематизація саме тенденцій трансформації адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері докладно не представлена. Обґрунтування в роботі систематизованого переліку таких тенденцій трансформації адміністративно-правових засобів профілактики правопорушень у економічній сфері є важливою умовою обґрунтування потрібних теоретичних та практичних висновків.

2) Потребують деталізації запропоновані дисертанткою шляхи удосконалення процедур управління якістю заходів державного фінансового контролю та функціональної спроможності суб'єктів їх реалізації (с. 34). Їх слід було б окремо деталізувати і обґрунтувати.

3) Зі змісту роботи незрозумілою є роль Національної поліції в системі суб'єктів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері. Ліквідація Департаменту захисту економіки Національної поліції України засвідчує послаблення впливу Національної поліції на окреслену сферу. Яку роль у майбутньому дисертантка відводить Національній поліції як суб'єкту профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері? Це положення потребує пояснення.

4) Представляючи іноземний досвід профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері, дисертантка зазначає, що надзвичайно важливою в Україні є адаптація досвіду зарубіжних країн щодо широкого залучення суб'єктів господарювання та громадськості, ЗМІ до профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері (с. 375). Проте нею не деталізовано форми прийнятної для нашої держави залучення громадськості, не вказано, досвід якої країни в цьому аспекті був би найкориснішим для нашої держави?

5) На с. 361 (підрозділ 5.1) дисертантка зазначає, що «вагоме значення для посилення профілактики адміністративних правопорушень у фінансово-економічній сфері має удосконалення процедур для професійної підготовки і підвищення кваліфікації фахівців органів публічного управління у означеній

сфері». Разом з тим, у роботі відсутня деталізація напрямів такого удосконалення, практичних пропозицій дисертантки у цій сфері.

- 6) У дисертаційній роботі акцентується на потребі діджиталізації процесів профілактики правопорушень у фінансово-економічній сфері (с. 362), проте не наводяться конкретні сфери діяльності суб'єктів профілактики деліктів фінансово-економічного характеру, де покращення використання інформаційного забезпечення повинно здійснюватися першочергово. Ці положення потребують пояснення.

7) В роботі недостатня увага приділена специфіці профілактики деліктів юридичних осіб у фінансово-економічній сфері. Ширше представлення в роботі цього аспекту проблеми збагатило б її зміст.

- Разом із тим висловлені зауваження не зменшують науково-теоретичної і прикладної цінності роботи загалом і не відображаються на загальній позитивній оцінці дисертації.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам МОН України.

- Дисертаційне дослідження Комарницької Ірини Іванівни на тему «Профілактика правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права» є самостійною завершеною науково-дослідною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати. Загалом завдання, визначні задля реалізації дисертаційного дослідження, повністю вирішені та мета дослідження досягнута. Автореферат дисертації відповідає її змісту та відображає основні положення і результати дослідження. Дисертація та автореферат відповідають обов'язковим вимогам.

Дисертаційне дослідження Комарницької Ірини Іванівни на тему «Профілактика правопорушень у фінансово-економічній сфері засобами адміністративного права», яке представлено на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, відповідає вимогам, що пред'являються до такого виду наукових робіт, відповідно до Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013

року № 567 (зі змінами), а його автор – Комарницька Ірина Іванівна – заслуговує присудження наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

**в.о. завідувача кафедри адміністративного
та фінансового права**

**Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки**

О. В. Кузьменко

Стігмасе завершено
[Signature]